

розповсюджених морально-етичних та соціокультурних типів поведінки, діяльності. Кредо бізнесу: «Прибуток вищий за все, але вище прибутку – честь».

Науковий керівник
проф. Фірсова Л.В.

Швачка С.О.

*Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – ст. викладач Бабай Л.В.*

ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ МОВИ. УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАКОНОДАВСТВІ

Професійна освіта – це фахова спеціалізована освіта, система знань у певних галузях трудової діяльності, здобутих у вищих навчальних закладах.

Мова для кожного народу – це ніби друга природа, що оточує його, живе з ним всюди і завжди. Без неї, як і без сонця, повітря, рослин, людина не може існувати. Як великим нещастям обертається нищення природи, так і боляче б'є по народові зречення рідної мови чи навіть неповага до неї, що є рівноцінним неповазі до батька й матері. Мова – це не тільки засіб порозуміння між людьми. У мові нація закодує всю свою історію, багатовіковий досвід, здобутки культури, духовну самобутність.

Кожний народ – творець своєї рідної мови. Для українців рідна мова – мова нашої нації, мова предків, яка зв'язує нас між собою і з попередніми поколіннями, їхнім духовним надбанням. Тому знати, берегти і примножувати рідну мову – це обов'язок кожної людини. Народ, який не усвідомлює значення рідної мови, її ролі в розвитку особистості, не плаче її, не може розраховувати на гідне місце у суцвітті народів. Питання сутності мови, безумовно, входить в коло найважливіших питань сучасної лінгвістики і всіх дисциплін, які з нею так чи інакше пов'язані.

В індивідуальному мовленні відображаються психічні особливості мовця, а в національній мові – психічний склад всієї нації. Мова розглядається як поліфункціональна знакова система, тобто мова – це система довільно відтворюваних структурних знаків (звуків, морфем, слів, словосполучень, речень) і правил їх комбінування, що історично склалися на задоволення потреб спілкування й вираження всієї сукупності знань людей. У сучасному мовознавстві домінує думка про мову як суспільне явище. Мова окремої людини залежить від навколишнього середовища і перебуває під впливом мови колективу. Мова – інструмент, за допомогою якого людина впливає на людей, а інші впливають на нього. Мова виникла в суспільстві, обслуговує суспільство і за межами суспільства вона не можлива, як і не б можливо суспільство без мови.

Мова – складне і багатостороннє явище, яке неможливо розглядати лише з одного боку. Належний рівень мовної культури є свідченням розвинутого інтелекту людини, її вихованості. Культура мовлення має велике національне і соціальне значення: вона забезпечує толерантне спілкування людей, облагороджує їхні стосунки, сприяє підвищенню загальної культури як окремої

людини, так і суспільства в цілому. Кожний із нас повинен дбати про свою мовну культуру і вимагати цього від інших.

Українська мова – національне надбання українського суспільства, вона повинна охоронятися та підтримуватися державою. Мовна політика як одна зі складових частин державної має бути спрямована на забезпечення 7 оптимального функціонування української мови в усіх сферах життя українського суспільства, їх подальшого розвитку та взаємодії. Українська мова є важливим чинником зміцнення державності, забезпечення культурного та економічного розвитку нашої країни.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

Українська мова як засіб спілкування та інтелектуального виявлення особистості відображає самобутність багатомільйонного українського народу і є основою його духовності та історичної пам'яті. Поняття державної (офіційної) мови є складовою більш широкого за змістом та обсягом поняття «конституційний лад». Повноцінне функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території держави є гарантією збереження ідентичності української нації, єдності України. Статус української мови як державної не позбавляє громадян України права вільно використовувати будь-яку мову для приватного спілкування та задоволення інших потреб. Водночас забезпечення розвитку мов національних меншин не повинно перешкоджати розвитку державної мови, її функціонуванню в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Держава опікується також задоволенням мовних потреб українців, які проживають за межами держави, шляхом надання відповідної допомоги центрам української культури, громадським організаціям та культурно-освітнім закладам за кордоном.

Держава повинна забезпечити безумовне виконання конституційної норми щодо всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Громадяни України, незалежно від етнічного походження, переконань та займаної посади, повинні володіти українською мовою як мовою свого громадянства. Володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування, є неодмінною умовою набуття громадянства України. Принципове значення для майбутнього української має національна мовна свідомість і національна гідність. У цьому чільна роль належить, насамперед, вищому керівництву держави, яке своїм особистим прикладом і зусиллями має утверджувати престиж української мови. Державна мовна політика має бути спрямована на утвердження поваги до української мови та мов національних меншин, будь-які прояви зневаги є неприпустимими. Публічне приниження чи зневажання, навмисне спотворення української або інших мов в офіційних документах і текстах, створення перешкод і обмежень у користуванні ними, проповідь ворожнечі на мовному ґрунті тягнуть за собою відповідальність, установлену законом.

Мова – суспільне явище, що виникає, розвивається, живе й функціонує в суспільстві, оскільки є засобом спілкування людей. Мова – це витвір історії

суспільства. Форма існування мови – мовлення, тобто різноманітне використання мови людьми в усіх сферах громадського та особистого життя. Ставлення до рідної мови – свідчення національної свідомості. Культурно-мовні питання мали велике значення в усі періоди історії України, мовна проблема – це політична проблема, яка завжди в полі зору кожної держави. Державною в Україні може бути лише літературна українська мова як мова корінного народу.

Шуляр Ольга

Рівненський державний гуманітарний університет

Науковий керівник – к.пед. н., доцент, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І.,

Козлюк О.А.

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ

Серед найважливіших завдань, що стоять перед сучасним суспільством і які потребують невідкладного вирішення, знаходяться питання морального виховання дітей і молоді. Підрастаюче покоління зростає і виховується в середовищі з розмитими моральними орієнтирами, низьким рівнем суспільної моралі, в атмосфері бездуховності, безвір'я і агресивності. Тому сучасне педагогічне співтовариство заново намагається зрозуміти, яким чином прищепити сучасним дітям моральні цінності і орієнтири, які є ядром особистості, сприятливо впливають на всі сторони і форми взаємин людини, що росте з навколишнім світом: на його світогляд і формування громадянської позиції, патріотичних і сімейних цінностей, розвиток інтелектуального потенціалу.

У Базовому компоненті дошкільної освіти зазначається, що виховання цілеспрямована діяльність, спрямована на створення умов для розвитку духовно моральної культури на основі загальнолюдських і традиційних цінностей [3].

Найбільш сприятливим періодом у житті індивіда для формування його духовно-моральної сфери є дошкільне дитинство. Саме в цьому віці відбувається активний розвиток душевних і тілесних сил людини, формуються первинні знання про довкілля, відбувається процес морального самовизначення і становлення самосвідомості, засвоюються встановлені в суспільстві зразки поведінки, утворюються моральні навички і звички, які в подальшому регулюватимуть вчинки людини протягом усього його життя.

На процес освоєння дошкільниками моральних норм і цінностей має вплив великої кількості факторів, зокрема сім'я, однолітки, педагоги, ігри, освітня діяльність та ін. Важливим виховним потенціалом у формуванні моральних почуттів у дітей дошкільного віку є мультиплікаційні фільми. Через мультфільми дитина засвоює моделі поведінки, способи дій, вчиться тому, як можна домогтися результатів у самовихованні, а саме виховання в собі якостей «справжньої» людини. Вони вчать осмислювати те, що відбувається, змушують переживати за героїв, виховують якості сім'янина і патріота, наприклад,